

О.І. Подорога, Л.І. Съома, О.В. Бірюкова, Л.М. Миронцева, Н.А. Хом'як, Н.О. Радченко

МАРКЕТИНГОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПАТОЛОГІЇ ЩИТОПОДІБНОЇ ЗАЛОЗИ СЕРЕД ОКРЕМОГО КОНТИНГЕНТУ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ОБЛАСНИХ ЛІКУВАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ МІСТА СУМИ

Обласна клінічна лікарня, Суми

ВСТУП

Людина, її життя та здоров'я є найвищими соціальними цінностями держави — так визначено Конституцією України. Збереження здоров'я працюючого населення як основного трудового ресурсу є дуже важливим питанням для України в умовах поступового скорочення чисельності населення внаслідок процесу його старіння. Охорона здоров'я є важливою соціальною сферою життя суспільства. Від її стану залежить не тільки здоров'я населення, але й політична стабільність України [4].

Пріоритетним напрямком сучасної медицини є раннє виявлення захворювань, і в цьому важливу роль відіграє амбулаторно-поліклінічна служба. У структурі загальної захворюваності патологія ендокринної системи посідає одне з провідних місць.

Патологія щитоподібної залози є найбільш частою ендокринною патологією, при цьому її відрізняє більше розповсюдження серед жінок та маніфестація в молодому віці без клінічних проявів. Серед захворювань щитоподібної залози найбільше питань викликає вузловий зоб. Епідеміологічні дослідження вузлового зоба мають цілий ряд труднощів, пов'язаних з визначенням критеріїв відбору (стать, вік), впливом екологічних факторів (вживання йоду, приймання лікарських засобів, куріння, алкогольна залежність), методами встановлення розмірів і оцінкою функціонального стану.

Широкомасштабних популяційних досліджень з використанням методів діагностичної візуалізації та функціонального стану не проводилось [5]. Крім того, у розвитку вузлового зоба відіграють важливу роль і генетичні фактори (сімейний анамнез). Також встановлено зв'язок патології щитоподібної залози з репродуктивною функцією жінки.

Як свідчить досвід ендокринологів, кількість пацієнтів з патологією щитоподібної залози перевищує офіційну статистику. Виникає потреба

у проведенні маркетингового дослідження, яке дало б можливість проаналізувати стан здоров'я працездатного населення та розробити заходи з профілактики й лікування. Маркетингові дослідження полягають в оцінюванні потреб та попиту споживачів, що сприяє створенню програм та їх виконанню, а також визначенню проблем і можливостей їх усунення. Процеси маркетингових досліджень починаються з пошуку вторинних джерел маркетингової інформації, що існують в опублікованому вигляді і збиралися для інших цілей. Але основним джерелом маркетингових даних є первинна інформація, яку збирають з метою прийняття конкретних рішень і досягнення відповідних цілей вперше [6].

За даними "Медстат", в Сумській області 2007 року структура хвороб щитоподібної залози виглядає таким чином:

- Дифузний зоб I ст. — 54,1%
- Дифузний зоб II-III ст. — 11,6%
- Вузловий зоб — 17,2%
- Аутоімунний тиреоїдит — 8,8%
- Гіпотиреоз — 4,3%
- Тиреотоксикоз — 3,1%
- Рак щитоподібної залози — 0,9%.

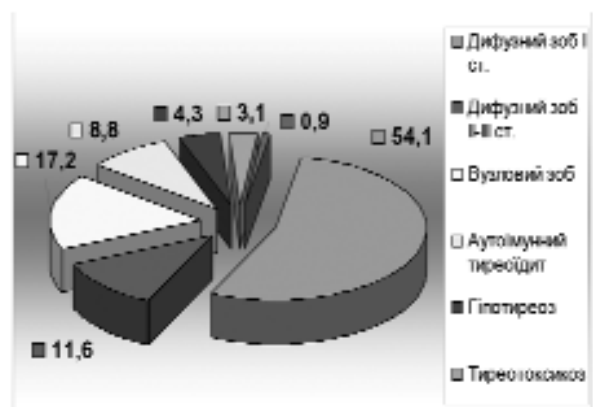

Рис. 1. Структура хвороб щитоподібної залози за даними "Медстат".

МАТЕРІАЛ І МЕТОДИ

В 2007 році ендокринологами обласної поліклініки було оглянуто 1656 чоловік у віці 17-70 років — працівників обласних лікувальних закладів, із них жінок — 1468 (88,6%), чоловіків — 188 (11,4%). Серед оглянутих у працездатному віці 1445 осіб (87,3%), в тому числі 167 (11,6%) чоловіків та 1278 (88,4%) жінок. Всім оглянутим було проведено ультразвуграфічне обстеження щитоподібної залози, здійснено визначення ТТГ, визначення антитіл до тиреопероксидази, за показаннями — пункційну біопсію.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ОБГОВОРЕННЯ

Станом на 01.01.2007 року у лікаря-ендокринолога обласної поліклініки з патологією щитоподібної залози спостерігався лише 31 медичний працівник, із них гіпотиреоз мали 9 осіб, тиреотоксикоз — 6 осіб, аутоімунний тиреоїдит — 5 осіб, вузловий зоб — 9 осіб, дифузний зоб — 2 особи.

Серед 1656 оглянутих виявлено патологію у 277 осіб. Структура виявленої патології:

- Дифузний зоб I ст. — 110 (39,7%)
- Дифузний зоб II-III ст. — 17 (6,1%)
- Вузловий зоб — 90 (32,5%)
- Аутоімунний тиреоїдит — 32 (11,6%)
- Гіпотиреоз — 14 (5,0%)
- Тиреотоксикоз — 11 (4,0%)
- Рак щитоподібної залози — 3 (1,1%)

За медичними показаннями проведено пункційну біопсію 118 пацієнтам, серед яких вперше виявлено:

- 90 (75,6%), або 5,4% з усіх оглянутих — вузловий зоб;
- 25 (27,3%), або 1,5% з усіх оглянутих — аутоімунний тиреоїдит, вузлова форма;
- у 3 осіб (2,6%), або 0,18% з усіх оглянутих — рак щитоподібної залози. Рак щитоподібної залози встановлено у жінок 49 та 58 років і у чоловіка 69 років.

Гормонально підтверджено тиреотоксикоз у 11 осіб (0,66% серед всіх оглянутих), гіпотиреоз — 14 (0,85% серед всіх оглянутих), аутоімунний тиреоїдит — 32 (1,9% серед всіх оглянутих).

Серед обстежених жінок працездатного віку встановлено вузловий зоб у 59 (3,6%) та аутоімунний тиреоїдит у 21 (1,3%) особи.

Серед обстежених чоловіків працездатного віку встановлено вузловий зоб у 3 (0,2%) та аутоімунний тиреоїдит у 1 (0,1%) особи.

На рис. 1 відображено структуру тиреопатій за даними "Медстат" та профоглядів. Ультрасонографічне обстеження щитоподібної залози дозволило отримати вірогідні результати захворюваності на дифузний зоб (методом пальпації цей діагноз встановлюють частіше); вузловий зоб трапляється майже в 2 рази частіше, ніж реєструється офіційною статистикою. Тиреотоксикоз, гіпотиреоз і рак щитоподібної залози в структурі тиреопатій відповідають даним "Медстату".

Як видно з таблиці 1, дифузний зоб частіше трапляється у віці 20-39 років; тиреотоксикоз — у 40-49 років; гіпотиреоз — у 50-59 років; ау-

Таблиця 1

Вікова структура патології щитоподібної залози

Вік	Вузловий зоб		Аутоімунний тиреоїдит		Гіпотиреоз		ДТЗ		Дифузний зоб II-III ст.		Дифузний зоб I ст.	
	Абс.	%	Абс.	%	Абс.	%	Абс.	%	Абс.	%	Абс.	%
20 років і молодше	-	0	1	3,1	-	0	1	9,1	-	0	5	4,5
20-29	10	11,1	3	9,4	1	7,1	3	27,3	8	47,1	33	30,0
30-39	22	24,4	8	25,0	2	14,3	2	18,2	4	23,5	34	30,9
40-49	27	30,0	9	28,1	4	28,6	4	36,4	4	23,5	19	17,3
50-59	24	26,7	9	28,1	6	42,9	1	9,1	1	5,9	15	13,6
60 років і старше	7	7,8	2	6,2	1	7,1	-	0	-	0	4	3,6
Всього	90	100	32	100	14	100	11	100	17	100	110	100

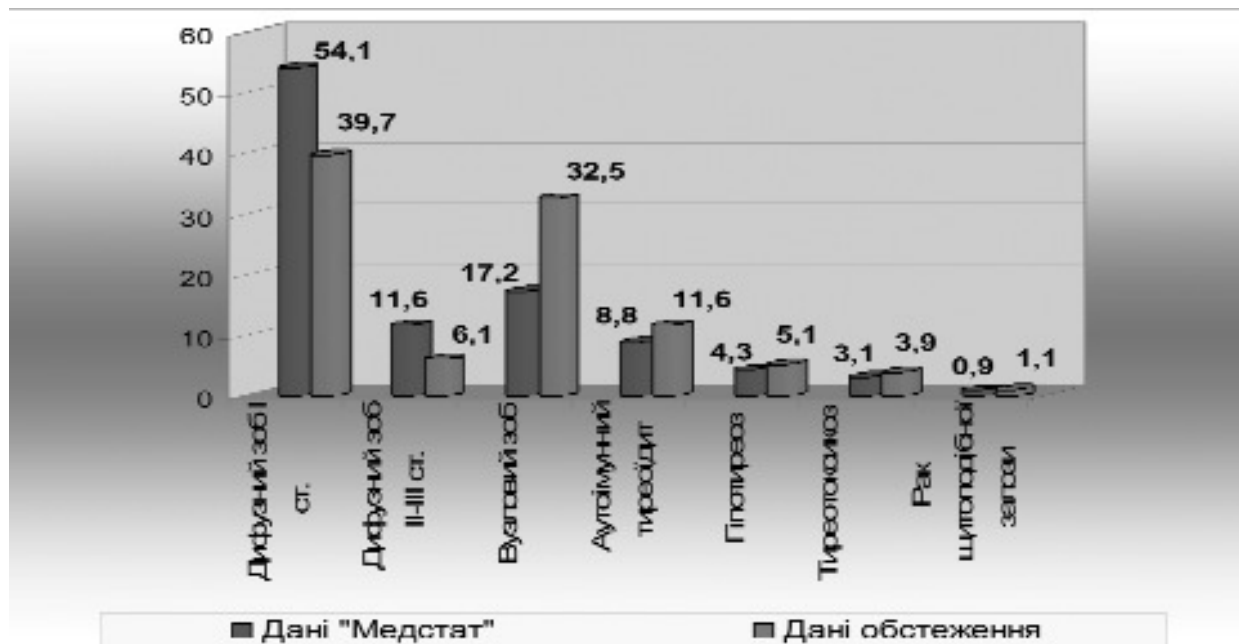

Рис. 1. Структура хвороб щитоподібної залози.

тоїмунний тиреоїдит і вузловий зоб — у 30-59 років із піком захворюваності у 40-49 років.

ВИСНОВКИ

1. Отримані результати свідчать про необхідність продовження профілактичних оглядів населення лікарем-ендокринологом для більш ранньої діагностики тиреопатій.
2. Хворим з тиреопатіями необхідно дотримуватись протоколу обстеження — огляд ендокринологом, ультрасонографічне обстеження, визначення тиреоїдних гормонів, проведення пункційної біопсії за показаннями.
3. Доцільно проводити обстеження серед різноманітних контингентів населення, враховуючи статеві та вікові особливості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Эндокринология: Пер. с англ./ Под ред. Н. Лавина. — М.: Практика, 1999. — 1128 С.
2. Власенко М.В., Прудис П.Г., Демидова Л.Л., Паламарчук А.В., Майструк С.Б. Протокол діагностики та лікування хворих із вузловою формою зоба. — В., 2003. — С.10-47.
3. Ларін О.С. Стандартизація підходів до лікування вузлового зоба на основі патогенетично доцільних та ефективних методів — вимо-

га часу у сучасній ендокринології // Клінічна ендокринологія та ендокринна хірургія. — 2002. — №1. — С.6-7.

4. Шаптала О.С. Проблема здоров'я виробничих сил і завдання державних органів щодо організації його відновлення // Новые медицинские технологии. — 2006. — № 6. — С.28-32.
5. Самойлов А.А., Антоненко Ю.В., Деркач О.П. Вопросы диагностики узлового зоба в современных условиях // Новые медицинские технологии. — 2004. — № 5. — С.6-14.
6. Святненко В.Ю. Промисловий маркетинг: Навч. посіб. — К.: МАУП, 2001. — стр.63,75.

РЕЗЮМЕ

Маркетинговое обследование патологии щитовидной железы у ограниченного контингента медицинских работников областных лечебных учреждений города Сумы

О.И. Подорога, Л.И. Сема, О.В. Бирюкова, Л.М. Миронцева, Н.А. Хомяк, Н.О. Радченко

Проведено маркетинговое обследование на наличие патологии щитовидной железы среди 1656 сотрудников областных лечебных учреждений в возрасте 17-70 лет, из них женщин

— 1468 (88,6%), мужчин — 188 (11,4%). Среди обследованных в трудоспособном возрасте 1445 лиц (87,3%), в том числе 167 (11,6%) мужчин и 1278 (88,4%) женщин. Всем обследованным провели ультразвукографическое исследование щитовидной железы, определение ТТГ, определение антител к тиреопероксидазе, по показаниям — пункционную биопсию. В структуре выявленных тиреопатий узловой зоб составляет 32,5%, что почти в 2 раза превышает данные официальной статистики в Сумской области.

Ключевые слова: маркетинговое обследование, тиреопатии, узловой зоб.

SUMMARY

Marketing study of thyroid pathology in limited contingent of medical workers in regional medical institutions of Sumy city

O. Podoroga, L. Sema, O. Birukova, L. Mirontseva, N. Homyak, N. Radnitchenko

The marketing study for thyroid pathology was performed among 1656 regional medical institutions workers aged from 17 to 70 years. There were 1468 women (88.6%) and 188 men (11.4%). Examined persons in able-bodied age were 1445 (87.3%) including 167 men (11.6%) and 1278 women (88.4%). All examined persons had sonography of thyroid gland, TSH estimation, peroxidase antibodies detection, fine needle aspiration by indication. In the structure of detected thyroid pathology nodular goiter has 32.5% that twice exceeds data of official statistics in Sumy region.

Key words: marketing study, thyroid pathology, nodular goiter.

Дата надходження до редакції 25.03.2008 р.